

Kongresszusi beszámoló

Az Európai Diabetes Társaság Neuropathia munkacsoportja (EASD Neuropathy Study Group, NEURODIAB) XXIV. kongresszusa, Sopron, 2014. szeptember 12-14.

Az Európai Diabetes Társaság (EASD) Neuropathia munkacsoportja (EASD Neuropathy Study Group) XXIV. kongresszusa 2014. szeptember 12-14. között Sopronban került megrendezésre. E rendezvényre hagyományosan az EASD kongresszust közvetlenül megelőzően kerül sor, az EASD-nek ez évben Bécs adott otthont. NEURODIAB kongresszusra 2002-t követően második alkalommal került sor hazánkban. A helyi szervezőbizottság vezetője ez alkalommal is Kempler Péter professzor, az I. sz. Belgyógyászati Klinika Neuropathia munkacsoportjának vezetője, a Magyar Diabetes Társaság leendő elnöke volt. Hagyományosan e kongresszus kapcsán ismerkedhettünk meg a neuropathia diabeticával kapcsolatos legfrissebb experimentális és klinikai kutatási adatokkal. A rendezvényen a megszokottnál is többen vettek részt, 30 országból összesen 170 fő regisztrált. A legnépesebb a magyar résztvevők 30 fős csoportja volt, a hazai helyszín a megszokottnál lényegesen több hazai orvosnak tette lehetővé a kongresszusi részvételt. Az alábbiakban a kongresszus néhány kiemelkedő tudományos eredményét mutatjuk be, külön hangsúlyozva a hazai szerzők eredményeit.

Az úgynevezett „key note” előadások sorában dr. med. habil. Várkonyi Tamás, a Szegedi Tudományegyetem I. sz. Belgyógyászati Klinika egyetemi docense a diabeteses neuropathia és a gasztrointesztinális tünetek kapcsolatával foglalkozott.

Az első nap utolsó, ünnepi előadásaként a Göran Sundkvist díj nyertesének előadására került sor. A korábban „Young Investigator Award”-ként szereplő díjat a későbbiekben a 2006-ban elhunyt kiváló svéd kutatóról nevezték el. A kitüntetést minden évben a neuropathiával foglalkozó, 40 évesnél nem idősebb klinikusok kaphatják meg, évente egy díj átadására kerül sor. Az idei díjat dr. Putz Zsuzsanna (Semmelweis Egyetem, I. sz. Belgyógyászati Klinika) nyerte el, aki 1997-ben csatlakozott az I. sz. Belgyógyászati Klinika Kempler Péter professzor által vezetett Neuropathia munkacsoportjához. Dr. Putz Zsuzsanna 2014. márciusában elnyerte a Magyar Diabetes Társaság újonnan alapított „Az Év Ifjú Diabetológusa” díjat, továbbá két alkalommal nyerte el a Magyar Diabetes Társaság Legjobb Idegen Nyelvű Közleményéért járó díjat. Előadásában a csökkent glukóztoleranciában (IGT) szenvedő betegek neuropathiájával kapcsolatos kutatási eredményeit foglalta össze.

A második nap a cukorbetegség urogenitalis és kardiovaszkuláris szövődményeivel foglalkozó előadások bemutatásával vette kezdetét. Rodica Pop-Busui előadásának tanulsága szerint az 1-es típusú cukorbetegségben szenvedő férfiak körében diabeteses perifériás neuropathia fennállása esetén az urogenitalis szövődmények lényegesen gyakoribbak.

A Wörwag Szimpózium keretében Alin Stirban a benfotiamin történetét és hatásmechanizmusát, Dan Ziegler pedig az alfa-liponsav klinikai szerepét ismertette.

A szombat délelőtti utolsó szekció témája a diabeteses neuropathia és a központi idegrendszer kapcsolata volt. Dinesh Selvarajah diabeteses perifériás neuropathiában szenvedő és egyidejűleg depressziós tüneteket mutató páciensek fokozott szürkeállományi atrophiját demonstráló tanulmányát ismertette. Egy ugyancsak az Egyesült Királyságban dolgozó munkacsoport kimutatta, hogy a fájdalmas diabeteses neuropathiában szenvedő betegek agyának parenchymájában a cerebrovaszkuláris perfúzió mértéke számottevően eltér a fájdalommal nem járó neuropathiában szenvedő cukorbetegekben észleltektől.

A poszterszekció keretében Dr. Várkonyi Tamás és munkacsoportja non-obes, kardiális panaszokban és tünetekben nem szenvedő 1-es típusú cukorbeteg kardiovaszkuláris állapotát mérte fel szívultrahang vizsgálat és kardiovaszkuláris autonóm reflexesztek segítségével. A kedvezőtlen szénhidrát-anyagcserehelyzet, a magasabb testtömeg-index, és a hosszabb diabetes tartam mutatott összefüggést a kardiális károsodás mértékével.

Dr. Putz Zsuzsanna az IGT-s betegek körében észlelhető circadian vérnyomásingadozás károsodásáról számolt be. 75 IGT-s és 40 egészséges kontroll személy esetében történt 24 órás vérnyomásmonitorozás, illetve a kardiovaszkuláris autonóm neuropathia felmérése. Az eredmények arra utalnak, hogy az IGT-s betegek körében az egészséges kontrollokhoz képest magasabb a diasztolés vérnyomás értéke, károsodik a circadian vérnyomásváltozás szabályozása, utóbbi megfigyelés független a testtömeg-indextől és a kardiovaszkuláris autonóm neuropathia jelenlététől.

Dr. Nyiraty Szabolcs és munkatársai (Szegei Tudományegyetem, I. sz. Belgyógyászati Klinika) IGT-s betegek körében vizsgálták a légzéssel összefüggő, rövid távú QT intervallum variabilitást, melynek növekedését igazolták. A kimutatott eltérés a kardiális repolarizáció instabilitás korai jelzője lehet, és potenciális proaritmogén hatásra utalhat.

Ezt követően Dr. Várkonyi Tamás mutatott be egy esetet, melyben egy diabeteses beteg gyakori eszméletvesztéssel járó hipoglikémiás epizódjainak hátterében súlyos fokú gastroparesis állt. A megfelelő kezelés mellett a beteg tünet- és hipoglikémia-mentessé válhatott. Konvulzív panaszok fennállása esetén, hosszú betegségtartammal rendelkező cukorbetegekben érdemes gondolni súlyos hipoglikémia és gastroparesis fennállásának lehetőségére.

Vági Orsolya Erzsébet, az I. sz. Belgyógyászati Klinika Neuropathia munkacsoportjában TDK-sként dolgozó VI. éves orvostanhallgató szintén egy tanulságos esetet mutatott be a poszterszekció keretében. A cukorbeteg súlyos fokú alsó végtagi duzzanattal és talpi fekélyvel jelentkezett, esetében amputációt terveztek. Felmerült a viszonylag korai stádiumú Charcot neuroarthropathia lehetősége, a megfelelő kezelés mellett a láb amputációja elkerülhetővé vált. Az eset a nem típusosan, illetve korai tünetekkel jelentkező Charcot láb felismerésének fontosságára hívja fel a figyelmet.

A neuropathia pathofiziológiájával foglalkozó szekció előadásainak sorában a neuropathia potenciális új terápiás lehetőségeiről, többek között a sirtuinról, illetve mitokondriális szinten ható molekulákról hallhattunk.

Dr. Körei Anna PhD hallgató (Semmelweis Egyetem, I. sz. Belgyógyászati Klinika Neuropathia munkacsoport) előadását a vékonyrost neuropathiával foglalkozó szekcióban hallgathattuk meg. 2-es típusú diabeteses betegek körében vizsgálták a kardiovaszkuláris autonóm neuropathia és vékonyrost neuropathia összefüggését. A hőérzetküszöb károsodása összefüggést mutatott egyes kardiovaszkuláris autonóm reflextesztek eredményeivel. Az eredmények a két neuropathiás szövődmény potenciális koincidenziájára hívják fel a figyelmet.

A vasárnapi poszter szekcióban egy magyar előadó szerepelt. Dr. Rosta László háziorvos (Felsőrajk) előadásában a neuropathia háziorvosi keretek között végezhető szűrési lehetőségeiről beszélt prediabeteses és diabeteses betegek körében. A legérzékenyebb módszerek a mélylégzéssel összefüggő frekvenciaváltozás és a QT variabilitás index növekedése bizonyult.

Összességében a NEURODIAB 2014. évi kongresszusa szakmai szempontból egyértelműen magas színvonalúnak bizonyult, és külön pozitívum, hogy a hazánkban megrendezésre került rendezvény igen nagy számú értékes hazai kutatási adat bemutatására nyújtott lehetőséget.

Dr. Martos Tímea

Vági Orsolya Erzsébet, o.h.

Dr. Kempler Péter